

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

I samband med at NILF sentralt sender ut pressemelding for driftsgranskingar i jord- og skogbruk for heile landet, vil vi supplere med ein del lokale data for fylke og regionar. Vedlagt følgjer lokal pressemelding for Vestlandet, lang versjon.

Driftsresultatet i jordbruket på Vestlandet 2004

Driftsgranskingane i jordbruket er basert på eit tilfeldig utval av 947 bruk over heile landet. I alt omfattar granskinga 181 bruk frå Vestlandet; 57 i Hordaland, 62 i Sogn og Fjordane og 62 i Møre og Romsdal. Jordbruksarealet for desse bruka var i middel 179 dekar, 12 dekar meir enn i 2003. Arbeidsinnsatsen til familien var i 2004 i middel 2 293 timar. Dette utgjer 1,2 årsverk à 1 845 timar og er ein nedgang på 1 %. Leigd arbeid utgjer 720 timar, ein auke på 2,2 %. Jordbrukskapitalen var i middel per bruk kr 1 214 400.

Hovudtendensar for 2004:

- **Auke i jordbruksinntektene**
- **Auka investeringar**

Etter nedgang i **jordbruksinntekta** i 2003, auka inntektene med 10 % til kr 147 900 pr. årsverk i 2004. Det er om lag same nivå som i 2002. Jordbruksinntektene er her definert som løn til alt arbeid og rente på eigenkapitalen, og varierer mellom ulike produksjonar og storleik på bruka. Best gjennomsnittresultat oppnådde dei bruka som driv mjølkeproduksjon i kombinasjon med svinehald, med kr 173 800 pr. årsverk. Også dei andre hovudproduksjonane på Vestlandet, mjølkeproduksjon, sauehald og fruktproduksjon, hadde ei auke i resultatet frå 2003 til 2004.

Produksjonsauke og reduserte rentekostnader er viktige årsaker til det betra resultatet, sjølv om dei andre kostnadene auka noko frå 2003 til 2004.

Mjølkeprisen var om lag uendra frå 2003 og prisen på storfekjøtt auka litt. Prisen på svinekjøtt, smågris og sau- og lammekjøtt gjekk noko ned.

Gjennom fleire år har **investeringane** på Vestlandsbruket vore låge. Ei positiv nettoinvestering vil seie at ein aukar verdien på produksjonsmidlane i løpet av året. I 2004 viser tala auka investeringar i alle tre fylka, og gjennomsnittsbruket hadde ei nettoinvestering på kr 66 000. Det er dei største bruka som har investert mest, og av fylka er det Hordaland som hadde størst nettoinvestering med kr 85 100.

Tala frå NILF viser at lønsemda varierer med **bruksstorleik og driftsform**. Av dei 181 bruka på Vestlandet som er med, har 8 bruk mindre enn 50 dekar innmark, 32 bruk har mellom 50 og 100 dekar innmark, 79 bruk har mellom 100 og 200 dekar og 42 bruk har mellom 200 og 300 dekar. Sytten bruk er større enn 300 dekar. Jordbruksinntekta pr. årsverk for dei minste bruka var kr 116 500, medan bruka mellom 200 og 300 dekar oppnådde kr 159 100 per årsverk. Ulik driftsform forklarar mykje av skilnaden i vederlag mellom gruppene.

Mjølkeproduksjon har i mange år utgjort basisen for landbruket på Vestlandet. Det er difor flest bruk i denne gruppa (84). Talet på årskyr var i 2004 i middel 15,2, ein auke på 0,6 frå 2003. Mjølkebruket har i middel 203 dekar jord, ein auke på 17 dekar. Jordbruksinntekta pr. årsverk auka med kr 14 400 til kr 163 300. Det er fleire årsaker til framgangen, mellom anna auka produksjon, redusert arbeidsforbruk og reduserte rentekostnader har vore viktig.

Kombinasjonen **mjølkeproduksjon/svinehald** har tradisjonelt hatt best lønsemd på Vestlandet. Dette er relativt store bruk med 201 dekar innmark i middel. Driftsforma omfattar i alt 14 bruk med eit middels produksjonsomfang på 15 årskyr, 24 purker og 320 slaktegrisar. Etter eit dårleg år i 2003 auka jordbruksinntekta med 24 % per årsverk, til 173 800 i 2004. Desse bruka har auka produksjon, både for mjølk og slaktegris, og arbeidsforbruket er gått noko ned. Kostnadene er reduserte, så sjølv om prisane både på slaktegris og smågris har gått ned, er det auke både i driftsoverskot pr. bruk og jordbruksinntekt pr. årsverk. Driftsoverskotet skal gje vederlag til familien sitt arbeid i drifta samt eit rimeleg rentekrav for kapitalinnsatsen.

Sauehaldet (17 bruk) viser framgang i 2004 samanlikna med 2003. Jordbruksinntekta pr. årsverk auka med 26 % frå 2003, til kr 69 300. Produksjonen har auka, og sjølv om prisane på sau- og lammekjøtt har gått noko ned, har produksjonsinntektene auka. Moderat kostnadsauke gjer at driftsoverskot og jordbruksinntekter aukar. Bruka med einseitig sauehald hadde ei negativ nettoinvestering i 2004. Det vil seie at produksjonsapparatet ikkje vert fornya på desse bruka.

Det var eit brukbart avlingsår for fruktprodusentane i 2004, og gruppa med **frukt/sauehald** (18 bruk) hadde framgang i 2004. Jordbruksinntekta auka med 17 % frå 2003, til kr 160 900 pr. årsverk. Fruktinntektene er viktige på desse bruka, og jordbruksinntektene svingar i takt med fruktavlingane.

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjer om lag 40 % av **familien sine samla inntekter**. Næringsinntekter utan om jordbruk som har basis i ressursane på bruket (også skog), utgjer om lag 4 %. Resten av dei samla inntektene vert henta utanom bruket.

Samla gjeld auka med kr 83 400 i 2004, og utgjer i middel kr 1 001 300 for alle deltakarbruka på Vestlandet. Det gjev ein gjeldsprosent på 41. Samla innbetaling av gjeldsrenter gjekk ned med kr 14 300 til kr 30 700.

Maksimalt **jordbruksfrådrag** var kr 61 500 i 2004. Maksimal skattereduksjon pr. bruk vert då 17 220. For å oppnå dette, må næringsinntekta frå jordbruket vere over 170 000. I gjennomsnitt på Vestlandet utgjorde jordbruksfrådraget kr 53 600 pr. bruk. Inntektsverknaden av dette er ikkje teke omsyn til i dei presenterte resultatmåla frå driftsgranskingane.

Alle dei presenterte resultata er middeltal frå grupper av bruk. Det er stor spreiding i materialet, noko som ikkje kjem fram her. Middeltala for dei 181 bruka gjev likevel ein god peikepinn på korleis den økonomiske utviklinga for jordbruket på Vestlandet har vore.

For ytterlegare opplysningar kontakt: NILF, distriktskontoret i Bergen

v/ rådgjevar Heidi Knutsen tlf. 55 57 24 90, Telefaks 55 57 24 96 Internett: <http://www.nilf.no/>

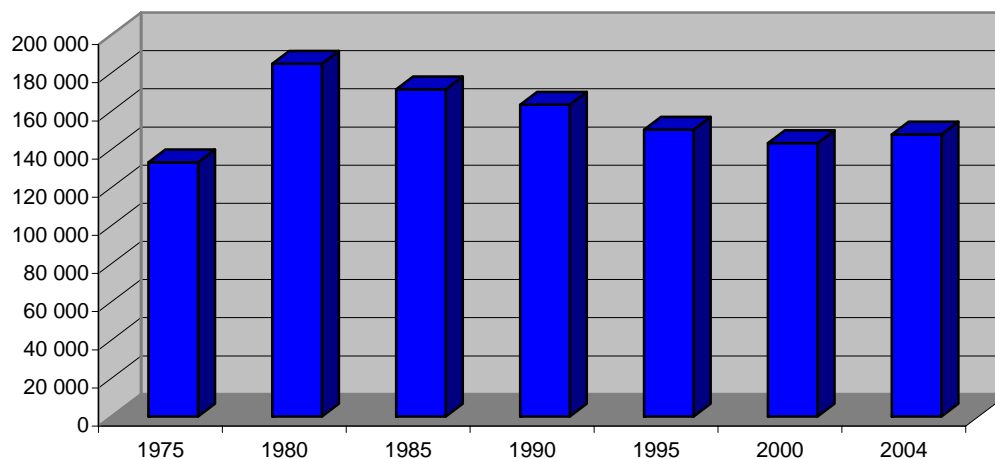
Samla oversikt for 2004

	Tal bruk	Gj.areal dekar	Driftsoverskot pr. bruk		Jordbruksinntekt pr. årsverk	
			2003	2004	2003	2004
Vestlandet, alle	181	179	191 600	202 600	134 000	147 900
Bruk < 50 dekar	8	40	73 300	117 300	72 500	116 500
« 50 - 100 dekar	32	78	138 000	145 400	117 500	127 300
« 100-200 dekar	79	150	198 200	189 900	140 900	150 700
« 200-300 dekar	42	237	220 500	240 300	139 700	159 100
« 300-500 dekar	17	352	250 300	283 500	127 000	147 700
Mjølkeproduksjon	84	204	213 100	223 500	145 900	163 300
Mjølk/sauehald	27	222	188 900	212 300	127 500	128 800
Mjølk/svinehald	14	201	341 200	365 000	140 300	173 800
Sauehald	17	133	38 400	46 000	54 900	69 300
Frukt m.sau	18	62	182 800	186 600	137 400	160 900
Mjølk Hordaland	15	188	161 300	182 500	126 500	149 800
Mjølk Sogn og Fjordane	28	164	204 800	191 900	147 100	153 100
Mjølk Møre og Romsdal	41	237	239 800	260 200	151 400	174 000

Alle beløpa i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner.

Jordbruksinntekt pr. årsverk er definert som løn til alt arbeid og rente på egenkapitalen

Jordbruksinntekt pr. årsverk, 2004-kr

Jordbruksinntekt pr. årsverk à 1845 timar i Vestlandsjordbruket i perioden 1975 – 2004